

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Sudice, okres Opava

Hlavní 78, 747 25 Sudice

Identifikátor školy: 600 143 287

Zřizovatel: Obec Sudice, Kostelní, 747 25 Sudice

Referát školství Okresního úřadu Opava, Březinova 6, 746 01 Opava

Termín konání komplexní inspekce: 20. - 23. březen 2001

Čj.	141 153/01-11142
Signatura	kn5cu124

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Sudice je úplnou základní školou zřízenou obcí Sudice. Právní forma školy je zálohovaná organizace. Škola sdružuje ještě školní družinu a školní jídelnu, která se nachází v přilehlé budově, v níž jsou umístěny elokované třídy Zvláštní školy Hlučín a je využívána žáky a učiteli obou škol. Základní škola má po jedné třídě v každém z devíti ročníků a navštěvuje ji celkem 158 žáků, z toho 82 dívek. Učitelův sbor má 13 učitelů včetně ředitele školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání byla posuzována a hodnocena na základě hospitací provedených v jednotlivých vyučovacích hodinách vybraných předmětů, a to z hlediska plánování, podmínek, organizace, forem a metod výuky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace, na základě kontroly dodržování učebních plánů a osnov zvoleného vzdělávacího programu.

Český jazyk

Výuka českého jazyka probíhá ve všech třídách příslušných ročníků podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2. Obsah učiva ve sledovaných hodinách odpovídal požadavkům osnov a korespondoval s předloženými časově tematickými plány vyučujících. Časová dotace sledovaného předmětu byla v souladu s učebním plánem uváděného vzdělávacího programu. Na prvním stupni je časová dotace jednotlivých specifických složek vhodně volena vyučujícími dle potřeby, na druhém stupni je, dle zápisů v třídních knihách, nejvíce dotována jazyková složka - dvě hodiny týdně, literární výchově a slohu je věnováno po jedné vyučovací hodině.

Při bezprostřední přípravě a plánování výuky vycházejí učitelé z vlastních časově tematických plánů, aktuálního složení třídy a individuálních zvláštností žáků, maximální pozornost je věnována žákům s vývojovými poruchami učení. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. V souvztáznosti se sledovaným předmětem je na škole zřízen zájmový útvar dramatický kroužek, v němž žáci uplatňují a rozvíjejí některé znalosti a dovednosti získané v povinné výuce.

Na prvním stupni vyučuje sledovaný předmět pět vyučujících, z nichž žádný není odborně a pedagogicky způsobilý pro výuku na prvním stupni základní školy podle vyhlášky MŠMT ČR č. 139/97 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tato skutečnost však nemá negativní dopad na úroveň výuky. Jedna vyučující, která zajišťuje výuku českého jazyka v šestém až devátém ročníku, je plně odborně i pedagogicky způsobilá.

Všechny hospitované hodiny proběhly v kmenových třídách. Ty jsou účelně vybaveny novým nebo udržovaným školním nábytkem, který zejména v nižších ročnících umožňuje žákům sebeobslužnost. Ve všech třídách je k dispozici hygienické zázemí, třídy prvního stupně mají zřízeny relaxační koutky vybavené koberci. Zde probíhají méně náročné vyučovací činnosti a pravidelně zařazované relaxační techniky, slouží i k odpočinku žáků o přestávkách. Světelné, tepelné i prostorové podmínky jsou vzhledem k potřebám a počtu žáků v jednotlivých třídách vyhovující. Třídy prvního stupně s bohatou květinovou výzdobou jsou vhodně esteticky upravené, čímž vytvářejí žákům příjemné pracovní prostředí. Výzdoba vychází zejména z žakovských prací a je doplněna obrazovým materiálem i pomůckami zaměřenými k aktuální výuce. Třídy druhého stupně působí většinou neosobně. Pro výuku sledovaného předmětu je k dispozici žakovská knihovna umístěná v prozatímních prostorách. Je vybavena řadami doplňkové četby, dostatečným množstvím starší beletrie i naučné literatury. Výběr nových

knih, kterými je knihovna průběžně doplňována, vychází z poptávky žáků a potřeb vyučujících, je však limitován finančními možnostmi školy. K danému předmětu je k dispozici dostatek učebnic i učebních textů (jsou v souladu se seznamem platných učebnic a učebních textů vydaným MŠMT ČR pro školní rok 2000/01), kabinetní sbírky obsahují vhodné pomůcky v množství umožňujícím realizovat zvolený vzdělávací program. K dispozici je také audiovizuální technika, která však v hospitovaných hodinách nebyla využita. Mnohé pomůcky si vyučující připravují sami (kartičky s pojmy, slovy, písmeny, pracovní listy, jazykové rozbor ap.).

Hodiny českého jazyka jsou na obou stupních školy začleněny do rozvrhu vyučovacích hodin v souladu se zásadami duševní hygieny, většinou, dle možností, do první části dopoledního vyučování. Zejména na prvním stupni členily učitelky vyučovací hodiny na kratší časové úseky tak, aby po činnostech náročných na soustředění a pozornost následovaly činnosti relaxační a uvolňovací, které sloužily nejen k odpočinku žáků, ale i k přípravě na další činnosti (uvolňovací cviky před psaním, uvolnění mluvidel před čtením ap.).

Organizace sledovaných hodin byla účelná, všechny vyučující řídily výuku srozumitelnými pokyny. Stanovené cíle odpovídaly schopnostem žáků, ne vždy však vyučující dovedou tento cíl jasně stanovit - mnohdy dochází z jejich strany k záměně se strukturou hodiny. Tento nedostatek se následně projevuje v závěrečném hodnocení plnění stanovených cílů.

Z hlediska forem byly na nižším stupni uplatňovány zejména hodiny s procvičováním a upevňováním již získaných vědomostí z předešlých vyučovacích hodin. Struktura hodin odpovídala věkovým možnostem a schopnostem žáků i složení třídy. Učitelky zohledňovaly individuální potřeby a schopnosti žáků, respektovaly jejich vlastní tempo, dbaly na žákovskou výslovnost a správný grafický projev, často střídaly jednotlivé činnosti. Maximální pozornost byla věnována žákům se specifickými poruchami učení. Individuální práce s těmito žáky byla v hodinách příkladná. Zvolené metody a formy byly vždy efektivní.

Péče o talentované žáky byla zaznamenána pouze ojediněle. Vycházející žáci mohou navštěvovat odpolední doučování z českého jazyka, v němž jsou připravováni k přijímacím zkouškám. Prostor k procvičení i vyvození učiva všech složek jazykového vyučování dává zejména ve vyšších ročnících druhého stupně pravidelně zařazovaný větný a jazykový rozbor. Vyučující v dostatečné míře využívaly individuálních schopností žáků k zadávání úkolů diferencovaných z hlediska náročnosti, prospěchově slabším žákům i žákům s vývojovými poruchami učení byla vždy poskytována ze strany vyučujících rada a pomoc. V hospitovaných hodinách ve třídách druhého stupně, kde zajišťuje výuku začínající učitelka, byly převážně zařazovány samostatné činnosti žáků. V hodině slohu, jejímž hlavním cílem bylo využití doposud získaných znalostí a dovedností žáků v samostatné školní slohové práci, se ne zcela podařilo efektivně využít čas vyučovacích hodin. Úvodní organizační pokyny a opakování zásad slohového útvaru neumožnily všem žákům slohovou práci v hodině dokončit. V hodině literární výchovy byla stěžejní částí hodiny práce s textem. Žáci zde byli vedeni k aktivnímu vyhledávání informací, které však ve vlastním verbálním projevu neuměli plně využít.

Ve všech navštívených hodinách byli žáci aktivováni vstupními motivačními metodami. Velmi často byly uplatňovány mezipředmětové vztahy zejména v hodinách na nižším stupni. V hodnocení žáků převažovalo okamžité pozitivní hodnocení výkonu jednotlivců, klasifikace odpovídala výkonu žáka a téměř vždy byla vyučujícím zdůvodněna. Při zadávání samostatné školní práce i domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, všechny vyučující ověřovaly pochopení zadávaných úkolů. Analýza chyb byla v hodinách mluvnice prováděna vždy bezprostředně po ukončení ústního či písemného žákovského projevu. Při kontrole žákovské dokumentace bylo zjištěno, že žákovské práce jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány, žáci však nejsou vždy důsledně vedeni k uvědomělé práci s chybou.

V oblasti interakce a komunikace byla vyučujícími i žáky respektována pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře s respektováním osobnosti žáka. V některých vyučovacích hodinách zejména ve vyšších ročnících nebyl dán žákům dostatečný prostor pro rozvoj jejich komunikativních dovedností. Úroveň komunikace žáků na nižším stupni byla vzhledem k jejich věku na žádoucí úrovni. Komunikace vyučujících - především kvalita jejich vyjadřování - byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Kázeňské problémy nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Výuka českého jazyka na škole je hodnocena jako velmi dobrá.

Hudební výchova, výtvarná výchova

Časová dotace obou předmětů odpovídá uvedenému učebnímu plánu. Učivo je rozčleněno do časově tematických plánů, ty jsou zpracovány v souladu s učebními osnovami. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání i složení jednotlivých tříd.

Žádný vyučující nesplňuje podmínky odborné způsobilosti ve smyslu výše uvedené vyhlášky, dvě vyučující výtvarné výchovy navíc ani podmínky pedagogické způsobilosti. Výuka obou předmětů probíhala v kmenových třídách vybavených standardním školním nábytkem.

Hudební výchova

Uspořádání nábytku ve třídách, v nichž probíhala výuka hudební výchovy, nevyhovuje potřebám pro pohybový projev žáků. Oba vyučující využívali jako doprovodného nástroje kytaru, audiotechniku včetně nahrávek a dostatečné množství zpěvníků. Všichni žáci jsou vybaveni učebnicemi schválenými MŠMT ČR pro školní rok 2000/01. Orffovský instrumentář v žádné ze sledovaných hodin k dispozici nebyl.

Organizace výuky není zcela v souladu se současným pojetím předmětu. Žádná ze sledovaných hodin nebyla zaměřena na kultivaci žakovského hlasového projevu a rozvoj rytmického citění (nebyla prováděna hlasová, intonační ani rytmizační cvičení). Při sborových vokálních výstupech nebyl vždy brán ohled na přirozený hlasový rozsah žáků, individuální vokální výstupy ani pohybové aktivity zařazeny nebyly. Větší část vyučovacího času byla vždy věnována opakování poznatků z teorie (pojmy z teorie hudby, na základě poslechu prověřování znalostí o hudebních dílech, jejich autorech a období, ve kterém vznikla). Z této oblasti mají žáci velmi dobré znalosti.

Poznatky, znalosti a dovednosti žáků získané ve výuce jsou dále rozvíjeny v rámci zájmových útvarů - hra na kytaru a flétnu. Spolupráce žáků s vyučujícími byla na dobré úrovni, všem žákům byla dána možnost se ve výuce uplatnit. Hodnocení skupin i jednotlivců odpovídalo žakovským výkonům, ze strany vyučujících převažovalo pozitivní verbální hodnocení s motivačním účinkem.

Svým pozitivním vztahem k žákům a přirozenou autoritou vytvářeli vyučující v hospitovaných hodinách přátelskou atmosféru. Žáci byli většinou ukáznění, zdvořilí a respektovali dohodnutá pravidla.

Kvalita výuky hudební výchovy je hodnocena jako průměrná.

Výtvarná výchova

Týdenní časová dotace předmětu je stanovena v prvním až pátém, osmém a devátém ročníku na jednu hodinu, v šestém a sedmém ročníku na dvě hodiny, což souhlasí s učebním plánem deklarovaného vzdělávacího programu. Skutečnost, že je předmět vyučován pedagogy bez předepsané kvalifikace, nemá v žádném případě negativní vliv na kvalitu výuky.

Standardní žakovský nábytek byl ve třídách vždy uzpůsoben výukovým potřebám. K výuce mají žáci k dispozici dostatečné množství pracovního materiálu i učebních pomůcek, kabinet

výtvarné výchovy obsahuje mj. i encyklopedie a potřebnou odbornou literaturu, kterou využívají učitelé i žáci. Audiovizuální technika je využívána dle potřeby.

Sledované hodiny byly pečlivě připraveny. Jejich struktura odpovídala věku žáků i stanoveným výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasné, přesné a všem srozumitelné. Žáci si v praxi osvojovali potřebné výtvarné dovednosti, využívali rozmanité techniky, byla rozvíjena jejich fantazie, prostorová představivost, smysl pro originalitu a vlastní výtvarný výraz. Z metod a forem práce bylo využíváno především experimentování. Promyšlená a funkční byla práce s odbornou literaturou a využívání vlastních zkušeností žáků. V průběhu výuky byly zohledňovány individuální potřeby a schopnosti jednotlivců, byl vždy vytvořen prostor pro vyjádření žákovských názorů.

Vstupní i průběžná motivace, individuální pomoc při řešení úkolů a objektivní hodnocení ze strany vyučující podněcovaly žáky k tvořivé práci. Žáci se účastnili v mnoha soutěžích i v rámci euroregionu Silesia. Komunikace mezi vyučující a žáky byla založena na vzájemné důvěře.

Výuka výtvarné výchovy je hodnocena jako vynikající.

Celkově je výuka hudební a výtvarné výchovy hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk

Časová dotace hodin německého jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu, členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Všechny hodiny sledovaného předmětu vyučuje jedna vyučující, její časově tematické plány jsou promyšleně sestaveny, což je zárukou kontinuity výuky a vylučuje její duplicitu. V rámci rozšířené vzdělávací nabídky mají žáci devátého ročníku možnost navštěvovat nepovinný předmět konverzace v NJ. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd. Příprava učitelky na výuku je zodpovědná, žákům se specifickými poruchami učení a chování je poskytována individuální péče.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučující je v souladu s právními předpisy. Pro výuku cizího jazyka je zřízena odborná učebna, která odpovídá psychohygienickým zásadám a je vhodně a účelně vybavena, učební prostředí je podnětné. Třebaže je vedení školy vstřícné k modernizaci učebních pomůcek, chybí nové magnetofonové nahrávky a nástěnné tabule. Během vyučování byly převážně využívány karty vyrobené svépomocí, zařazen byl i poslech prostřednictvím audiotechniky.

Struktura zhlédnutých hodin byla přiměřená věku žáků a odpovídala výukovým cílům, k jejichž dosažení bylo využito rozmanitých forem a metod práce. Vyučující vedla hodiny v německém jazyce, důraz byl kladen na pamětné zvládnutí gramatických jevů. Poněkud podceňena byla vlastní konverzace žáků, převažovaly jednostranné překlady z němčiny do češtiny, pro vyjádření souvislejších mluvených projevů byl dán omezený prostor. Pravidelným opakováním jednotlivých tvarů slov byli žáci vedeni ke správné výslovnosti, zařazováním řečnických cvičení a jejich rytmizací i ke správné intonaci cizího jazyka. Učivo bylo věcně správně interpretováno, vyučovací čas byl efektivně využit.

Během výuky bylo vhodně využíváno motivačních výzev a mezipředmětových vztahů, prověřování znalostí vycházelo z dříve získaných dovedností. Mluvené i písemné projevy žáků jsou vyhodnocovány průběžně. Při řešení úkolů je žákům poskytována pomoc, hodnocení výkonu má povzbudivý charakter.

Dohodnutá pravidla jednání jsou všem známa a všemi respektována, vzájemná komunikace je postavena na oboustranné důvěře. Verbální a neverbální komunikace vyučující je na velmi dobré úrovni.

Žáci projevují k výuce cizího jazyka vesměs pozitivní vztah, k nežádoucím projevům chování

během hospitací nedošlo.

Výuka německého jazyka je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis

Časová dotace hodin zeměpisu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami, v časově tematických plánech je však učivo řazeno převážně dle obsahu učebnic, které daným ročníkům neodpovídají (v deváté třídě se vyučuje podle učebnice pro sedmý ročník), nebo jsou zastaralé. Kontrolou těchto plánů nebyla zjištěna duplicita výuky. Perspektivní a bezprostřední příprava na vyučování se jeví jako průměrná, velmi dobře a promyšleně byla připravena výuka v šestém ročníku.

Samostatná předmětová komise zeměpisu není na škole ustanovena, vyučující spolupracují v rámci přírodovědné komise. Předmětu vyučují dva učitelé, oba splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Odborná učebna zeměpisu není zřízena, výuka je realizována v kmenových třídách, učební pomůcky pro tento předmět jsou poněkud zastaralé, jejich modernizace je otázkou dostatku finančních prostředků. Didaktické a výpočetní techniky je využíváno minimálně, studijní materiály jsou k dispozici zčásti v učitelské knihovně nebo jsou součástí vybavení kabinetu zeměpisu. Pro zájemce nabízí škola volitelný předmět zeměpisná praktika, do výuky bývají zařazovány zeměpisné vycházky, exkurze a besedy. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad nejsou vždy dostatečně vytvářeny.

V navštívených hodinách převažovala forma frontálního opakování s důrazem na opakování místopisu. Žáci byli vedeni k vyhledávání daných lokalit v atlasech nebo na nástěnné mapě, dílem pracovali samostatně, dílem pod vedením učitele. Pouhé zaměření se na opakování místopisu postrádalo vazbu na jednotlivé širší souvislosti a opakování učiva jako celku. Při probírání nového učiva nebyla dodržena posloupnost přírodních poměrů, což působilo poněkud chaoticky. Nebyl dán prostor pro alternativní způsoby řešení úkolů, ani pro rozvoj schopnosti učivo aplikovat. Ne ve všech hospitovaných hodinách byl vyučovací čas efektivně využit.

Během výuky bylo pamatováno na zařazení mezipředmětových vztahů, vstupních motivačních metod a výzev však bylo využíváno v omezené míře. Výsledky učení byly vyhodnocovány průběžně, opakování mělo návaznost na probírané učivo. Hodnocení výkonu žáků je objektivní a spravedlivé. Při řešení úkolů byla dětem poskytována individuální pomoc, metody práce s chybou ale zařazeny nebyly.

Dohodnutá pravidla jednání jsou žákům známa a jsou respektována, komunikace mezi učitelem a žáky je založena na vzájemné důvěře. Vzhledem ke stavbě hospitovaných hodin však nebyl dán dostatečný prostor pro diskusi a možnost rozvoje komunikativních schopností žáků tím byla omezena. V průběhu vyučování nedocházelo k nevhodným projevům žakovského chování.

Celkově je výuka zeměpisu hodnocena jako průměrná.

Přírodověda, prvouka

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá schválenému učebnímu dokumentu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Kontrolou časově tematických plánů nebyla zjištěna duplicita, kontinuita výuky je zajištěna vzájemnou spoluprací vyučujících prvního stupně. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání, jsou přizpůsobeny věku žáků i aktuálnímu složení tříd. Perspektivní i bezprostřední příprava učitelů na výuku je zodpovědná a promyšlená. Vyučující respektují žáky se specifickými poruchami učení a chování a poskytují jim potřebnou péči.

Výuka sledovaných předmětů není zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, tento fakt však nemá vliv na snížení její kvality. Vyučování probíhá v kmenových

třídách, učební prostředí je estetické, pro výuku podnětné, výzdoba je zde účelným doplňkem výuky. Učební pomůcky jsou postupně modernizovány, využívány jsou pomůcky vyrobené svépomocí.

Struktura hospitovaných hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Žáci byli vedeni jasnými a srozumitelnými pokyny, předávané informace byly přiměřené náročnosti učiva a navazovaly na již probrané učivo. Velmi vhodně bylo využíváno didaktické techniky, modelů a přírodnin, práce s učebnicí rovněž vhodně doplňovala stanovené cíle hodin. Zohledňovány byly individuální potřeby a schopnosti žáků, byl dán prostor pro samostatné a aktivní učení. Účelně bylo využíváno dalších zdrojů informací včetně vícesmyslového vnímání reality. Žákům byl dán prostor pro vyjádření vlastního názoru, měli možnost pracovat individuálním tempem a tím i možnost se úspěšně uplatnit. Organizace hodin odpovídala psychohygienickým požadavkům, vyučovací čas byl efektivně využit.

V průběhu vyučování se střídaly různé formy a metody práce, bylo využíváno motivačních výzev, aktualizace učiva, žáci mohli uplatnit své názory a zkušenosti z praxe. Jednotlivé činnosti žáků byly průběžně vyhodnocovány, nechyběla pochvala a povzbuzení.

Vzájemná komunikace byla založena na oboustranné důvěře, byla respektována dohodnutá pravidla jednání. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla na velmi dobré úrovni. Nežádoucí chování žáků se ve sledovaných hodinách neobjevilo, jejich vztah k výuce je pozitivní.

Hodnocení výuky přírodovědných předmětů na prvním stupni je velmi dobré.

Matematika

Časová dotace matematiky ve sledovaných hodinách odpovídá učebnímu plánu výše uvedeného vzdělávacího programu. Rozvržení učiva zpracované v časově tematických plánech vychází z obsahového rámce učebních osnov a zabezpečuje požadovanou kontinuitu mezi jednotlivými ročníky. Stanovené specifické vzdělávací cíle byly přiměřené věkovým zvláštnostem žáků i aktuálnímu složení tříd. Bezprostřední příprava učitelů na výuku vycházela ze zpracovaných tematických plánů a ve většině sledovaných hodin byla velmi dobrá. Učitelé měli promyšleno, které konkrétní vědomosti, dovednosti, návyky, poznávací procesy a postoje chtějí rozvíjet. V jedné sledované hodině se však ne zcela podařilo splnit předem vytýčené výukové cíle.

Z pěti vyučujících, kteří zajišťovali výuku ve sledovaných hodinách, nesplňují čtyři vyučující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti podle výše citované vyhlášky. Tato skutečnost však neměla negativní vliv na úroveň výuky. Používané učebnice a učební texty jsou v souladu se seznamem platných učebnic vydaným MŠMT ČR pro školní rok 2000/2001. Výuka probíhala v kmenových třídách, jejichž estetická úroveň byla výrazně vyšší na prvním stupni.

Struktura hodin byla na prvním stupni pestrá a vyznačovala se častým střídáním činností. Členění hodin s relaxačními prvky respektovalo individuální věkové zvláštnosti žáků i aktuální situaci ve třídě. Vyučující využívali různých forem organizace výuky, které byly přizpůsobeny obsahu učiva a výukovým cílům. Organizace výuky všech sledovaných hodin byla efektivní a umožňovala žákům úspěšnou seberealizaci. Na druhém stupni převažovala frontální výuka. Bylo zde využíváno dosavadních znalostí a dovedností žáků s ohledem na logickou výstavbu v procesu nového poznání.

Zvolené vyučovací metody byly při výuce didakticky ekonomické, přirozené, adekvátní věkovým zvláštnostem žáků a formativně účinné. Ve sledovaných hodinách na prvním i druhém stupni byly funkčně používány učební pomůcky (karty s čísly a příklady, tabule, počítadla, pracovní listy, metry, kalkulačky atd.). Učivo bylo přiměřené a věcně správně interpretováno. Ojedinele se objevily pouze drobné formulační nepřesnosti.

Vstupní motivace byla využívána při navození hlavního úkolu. Průběžná motivace v průběhu učebních činností plnila svou aktivizující funkci a byla diferencovaná s ohledem na schopnosti jednotlivých žáků. Ve vyšších ročnících druhého stupně se ne vždy podařilo aktivizovat žáky k daným činnostem. Ve výuce bylo využíváno mezipředmětových vztahů i životních zkušeností žáků. Při ověřování znalostí žáků byly otázky srozumitelné, jednoznačné, zaměřené na aplikaci učiva. V průběhu všech sledovaných hodin bylo dominantní neustálé vyhodnocování a z něj vycházející korekce postupů učebních činností. Kontrola a převážně slovní hodnocení bylo ze strany vyučujících prováděno frontálně i ve fázi práce jednotlivců. Bylo informativní, objektivní, respektovalo individuální dispozice žáků. V závěru většiny hodin však chybělo shrnutí a zdůraznění podstaty nových poznatků.

Znalosti žáků jsou uplatňovány v matematických soutěžích Klokan a Pythagoriáda. Další prohlubování znalostí daného předmětu je pro zájemce realizováno v rámci volitelného předmětu cvičení z matematiky, který je zařazen v sedmém a devátém ročníku. Vycházející žáci mohou navštěvovat přípravu na přijímací zkoušky.

Dohodnutá a všemi akceptovaná pravidla jednání se projevila také v pozitivním vztahu žáků k výuce. Ve všech hodinách byl dostatečný prostor pro vyjádření vlastních názorů a myšlenek žáků, který žáci využívali přiměřeně svému věku. Jejich verbální komunikace byla vyučujícími rozvíjena a usměrňována. Nežádoucí projevy chování nebyly pozorovány.

Celkově je výuka matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Praktické činnosti

Týdenní časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Výběr a šíře jednotlivých tematických celků odpovídá personálním a materiálním podmínkám školy. Nevhodné je vynechání kapitoly Svět práce, která má vycházejícím žákům poskytnout informace pro jejich profesní orientaci. Výuka je v souladu s osnovami. Zpracované časově tematické plány vyučujících zajišťují kontinuitu mezi ročníky. Získané poznatky, dovednosti a návyky mohou žáci rozšiřovat v rámci volitelných předmětů technické činnosti a vaření.

Výuka ve sledovaných hodinách byla zajištěna čtyřmi vyučujícími, z nichž dva nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti podle výše citované vyhlášky. Tento stav však nemá negativní vliv na úroveň výuky.

Pro praktické činnosti má škola k dispozici školní dílny, pozemek a cvičnou kuchyni s přilehlou místností pro stolování. Vybavení těchto prostor nábytkem, náradím a dalšími pomůckami je na velmi dobré úrovni a umožňuje plnit osnovy vzdělávacího programu. Většina navštívených vyučovacích hodin byla řádně připravená a promyšlená. K úvodní motivaci bylo využito ukázek hotových výrobků, mezipředmětových vztahů a vlastních zkušeností žáků. Výuka vycházela z jasně a odborně správného vysvětlení pracovních postupů a byla zaměřena na samostatnou činnost žáků, kteří pracovali velmi aktivně, měli zažité pracovní návyky a dovednosti. Vyskytovaly se i prvky vzájemné spolupráce. Výrazné bylo i zaměření na estetické ztvárnění vyráběných předmětů, s využitím prvků výtvarné výchovy. Náročnost vyráběných předmětů odpovídala manuální dovednosti žáků a postupně byla dále rozvíjena. Vyučující průběžně kontrolovali činnost žáků a poskytovali jim radu a pomoc. Stanovené cíle byly splněny. Vhodné slovní hodnocení motivovalo žáky k další práci. Po dokončení celého úkolu bylo prováděno celkové zhodnocení se zdůrazněním základních kladů a nedostatků. V této části bylo využíváno sebehodnocení a vzájemné hodnocení výsledků práce žáků.

V navštívených hodinách vycházela teoretická výuka z praktických činností žáků, ve velké míře bylo využíváno mezipředmětových vztahů. Žáci si osvojovali zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, vytvářeli si aktivní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí, získávali orientaci v různých oborech lidské činnosti. Poznávali vybrané materiály a jejich vlastnosti,

naučili se používat vhodné nástroje a volit odpovídající pracovní postupy.

Celkově je výuka praktických činností hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika, chemie

Časová dotace týdenních vyučovacích hodin ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu. Vyučující mají zpracované tematické plány, probírané učivo v hospitovaných hodinách bylo v souladu s platnými osnovami. Osnovám odpovídá i členění učiva do jednotlivých ročníků, k obsahové duplicitě učiva nedochází.

Výuku fyziky zajišťuje jeden vyučující s odbornou i pedagogickou způsobilostí, vyučující chemie má jen pedagogickou způsobilost. Pro výuku fyziky a chemie má škola odbornou učebnu, její současný stav však neumožňuje její kvalitní využití (nefunkční elektrický rozvod do žákovských stolů, jejich nevhodné rozmístění neumožňující přístup učitele k žákovi, špatný výhled na školní tabuli, nevyhovující žárovkové osvětlení). Odborná učebna není plně využívána a výuka fyziky a chemie probíhá většinou v kmenových třídách. Učební pomůcky pro fyziku jsou zastoupeny v dostatečném množství a jsou uloženy přímo v odborné učebně ve vestavěných skříních. Učební pomůcky pro chemii (chemikálie a chemické sklo) však umožňují jen jednoduché demonstrační pokusy a laboratorní práce.

V úvodu hospitovaných hodin nebyl vyučujícími jasně stanoven cíl a struktura vyučovacích hodin, ve dvou případech v závěru vyučovacích hodin nebylo probrané učivo shrnuto a nebylo provedeno zhodnocení výkonu žáků. V hospitovaných hodinách fyziky převládal frontální způsob výuky s aktivizací žáků formou motivačních dotazů, v jedné vyučovací hodině byl efektivně využit demonstrační pokus v odborné učebně, žáci na základě jeho výsledků sami odvozovali fyzikální zákonitosti. Do výuky byla rovněž zařazena vhodně i práce žáků s učebnicemi. Průběh a výsledky laboratorních prací žáci zaznamenávají do sešitů, kvalita a struktura těchto záznamů neodpovídá významu kladenému na získání správných návyků při zpracovávání a vyhodnocování měření.

Hospitovaná hodina chemie byla věnována opakování probraného učiva. Byla zvolena metoda skupinové práce, která však nebyla ve všech svých částech efektivní, neumožňovala všem žákům úspěšné uplatnění a práci individuálním tempem.

V hospitovaných hodinách fyziky bylo vyučujícím využíváno jako vstupní motivace životních zkušeností žáků včetně mezipředmětových vztahů. Zkoušení a opakování učiva mělo návaznost na probrané učivo, ne vždy však bylo efektivní (1 žák u tabule, ostatní žáci řeší tytéž úlohy do sešitů). Hodnocení samostatné práce žáků v chemii bylo zaměřeno na rychlost a správnost výsledků, méně na postupy a zdůvodňování řešení.

Vzájemná komunikace mezi žáky a mezi žáky a učiteli byla založena na dohodnutých pravidlech chování, ne ve všech hospitovaných hodinách byl však dostatečně vytvářen prostor pro diskusi. Jen v menší míře byly záměrně rozvíjeny komunikativní schopnosti žáků a dbáno na kulturu slovního vyjadřování.

Celkově je výuka sledovaných hodin fyziky a chemie hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky ve sledovaných předmětech je v souladu s platnými učebními dokumenty. Tato oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Velká část učitelů sledovaných předmětů nesplňuje podmínky odborné nebo pedagogické způsobilosti (nebo obojí) dané výše uvedenou vyhláškou MŠMT ČR. Na základě provedených hospitací je možno ale konstatovat, že v převážné většině nemá tato skutečnost negativní vliv na kvalitu výuky.

Materiální podmínky výuky jsou celkově velmi dobré, i když má škola málo odborných učeben a v některých předmětech jsou učební pomůcky zastaralé. Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré, zejména prostředí učeben 1. stupně je estetické a podnětné.

Celkově jsou podmínky výuky sledovaných předmětů hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace výuky, její formy a metody byly vzhledem k věku žáků a výukovým cílům ve většině hospitovaných hodin voleny vhodně. Jsou hodnoceny jako velmi dobré.

V průběhu výuky bylo využíváno životních zkušeností žáků a aktualizace učiva. Hodnocení mělo pozitivní charakter a byly při něm respektovány individuální dispozice žáků. Hodnocení a motivace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Velmi dobře je rovněž hodnocena oblast komunikace a interakce, v některých hodinách mohl být věnován větší prostor pro diskusi a rozvoj komunikativních schopností žáků.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Dlouhodobou koncepcí školy je zajišťování plnění povinné školní docházky a realizace mimoškolních aktivit žáků v Sudicích a přilehlých obcích na základě vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22. Tato koncepce je v souladu se stanovisky rodičů, orgánů státní správy i zřizovatele.

Konkrétní realizace vzdělávacího programu školy vychází z roční plánu práce školy, který byl sestaven ředitelem školy ve spolupráci s vedením školy, organizací ČMOS a na základě podnětů a připomínek pracovníků. Byl projednán a schválen na pedagogické radě. Roční plán školy vymezuje vzdělávací a výchovné cíle, obsahuje organizaci školy, plán kontrolní a řídicí činnosti a dalších činností a akcí školy. Plán je adresný s určením odpovědnosti za plnění úkolů. Plán akcí školy je vyčerpávající, neobsahuje však ani přibližné termíny plánovaných akcí. Přílohami ročního plánu jsou vnitřní řád školy, harmonogram výchovného poradce, školní družiny, plán práce asistentů pro žáky s dyslexií, plán činnosti zájmových kroužků, kriteria osobního hodnocení pracovníků, náplň práce třídních učitelů a dalších pracovníků aj.

Z ročního plánu práce vycházejí operativní měsíční plány, které mají k dispozici na přístupných místech všichni pracovníci. Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu, který je stanoven vzdělávacím programem. Provedené úpravy učebního plánu jsou v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Škola realizuje volitelné předměty podle zájmu žáků, např. zeměpisná praktika, technické kreslení, domácnost, konverzace v německém jazyce aj. Jako nepovinný předmět mají žáci náboženství, větší počet nepovinných předmětů je limitován finančními prostředky a skutečností, že školu navštěvuje velká část dojíždějících žáků. Volnočasové aktivity jsou orientovány na činnost zájmových kroužků, např. kroužek paličkování, hry na klavír, flétnu a kytaru, práce s počítačem, anglického a českého jazyka a další. Pro žáky se specifickými poruchami učení (dyslexií) jsou zpracovány individuální plány a pro realizaci zvýšené péče jsou žáci zařazeni do dvou skupin vedených pedagogy - asistenty.

Základem organizační struktury školy je širší vedení školy (ředitel, zástupkyně, výchovný poradce, asistenti pro dyslexii a metodičtí koordinátoři). Ve škole pracují tři metodická sdružení - sdružení učitelů 1. stupně a asistentů pro žáky s dyslexií, sdružení humanitních a sdružení přírodovědných předmětů s matematikou. Kompetence vedoucích pracovníků jsou vymezeny v přílohách plánu práce školy. Povinnosti jsou dány pracovním řádem MŠMT ČR, který je umístěn na veřejně přístupném místě školy a je upřesněn vnitřním řádem školy. Práce výchovného poradce se řídí harmonogramem činnosti, který obsahuje úkoly spojené s přípravou žáků na přijímací zkoušky na střední školy a volbou povolání a úkoly spojené

s koordinací péče o žáky se specifickými poruchami. Výchovný poradce nemá kvalifikaci ve smyslu výše citované vyhlášky.

Dokumentace školy, upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je až na několik nepodstatných formálních nedostatků řádně vedena. Školní řád upravuje povinnosti žáků, nejsou zde však uvedena i práva žáků, která škola garantuje. Organizace vyučování žáků odpovídá obecně právním předpisům, v rozvrhu hodin jsou dodrženy psychohygienické normy pro žáky i učitele.

Škola poskytuje potřebné informace rodičům prostřednictvím pravidelných rodičovských schůzek a konzultačních odpolední. Účast rodičů je podporována pořádáním výstavek prací jejich dětí, vánočních a velikonočních besídek apod. Při škole je ustaveno SRPŠ (jako veřejně prospěšná společnost), které spolupracuje se školou v oblasti výchovně-vzdělávací činnosti a finančně podporuje aktivity školy pro žáky. Škola se prezentuje také na veřejnosti, spolupracuje s obecním úřadem při pořádání např. žákovských besídek pro důchodce a vítání občánků. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/00 zpracovaná v souladu s § 17e odst. 2, 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a její obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. V části II. (Výsledky výchovy a vzdělání) je zaměřena více obecně místo na konkrétní výsledky.

Při vedení a motivování pracovníků používají vedoucí pracovníci školy demokratické postupy a principy vzájemného respektování. Operativní řízení (měsíční plány, oběžníky, osobní kontakt) je funkční a účinné. V rámci stávajícího složení pedagogického sboru a ostatních pracovníků školy jsou využívány schopnosti pracovníků pro pozitivní vývoj školy, i když není vždy splněna jejich odborná a pedagogická způsobilost ve smyslu právních předpisů. Kladně je hodnoceno přijetí dvou nových začínajících učitelek a jejich pozitivní zapojení do výchovně-vzdělávací činnosti školy.

Vedení školy vytváří podmínky pro stabilizaci pedagogických pracovníků, pedagogická i další činnost pracovníků je pravidelně hodnocena a na základě výsledků jsou jim přiznávány osobní příplatky a mimořádné odměny. Kritéria jsou formulována písemně, projednána s odborovou organizací a zveřejněna.

Plán kontroly výchovně-vzdělávacího procesu je součástí ročního plánu práce školy, zahrnuje kontrolu pedagogické dokumentace, práce metodických sdružení, práce třídních učitelů i výchovného poradce a plán hospitační činnosti. Jednotlivé kontrolní činnosti jsou rozděleny mezi členy vedení, jejich výsledky jsou projednávány s pracovníky a jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Četnost hospitační činnosti ředitele školy je dostatečná, jsou z ní pořizovány zápisy. Ke sledování kvality práce učitelů a hodnocení výsledků učení žáků jsou zadávány tzv. postupové testy při přechodu žáků ze 4. do 5. ročníku, z 5. do 6. ročníku a v 9. ročníku.

Hodnocení kvality řízení

Rozsah, kvalita a účelnost plánování vzhledem k velikosti školy a podmínkám, ve kterých je výchovně-vzdělávací činnost realizována jsou dostatečné a odpovídající. Schválené učební plány jsou plněny, nabídka programů a dalších aktivit je dostatečně široká. Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizační uspořádání školy je funkční, informovanost rodičů je pravidelná, prezentace školy na veřejnosti je cílevědomá a účinná. Celkově je oblast organizování hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků je založeno na vzájemném respektování, jsou vytvářeny podmínky pro uplatnění jedinečných schopností a iniciativy pracovníků. Rezervy jsou v zajištění kvalifikovaných učitelů z hlediska právních předpisů (zejména na 1. stupni),

i když se tato skutečnost negativně neprojevila v kvalitě výuky. Oblast vedení a motivování je hodnocena jako velmi dobrá.

Systém vnitřní kontroly je vytvořen, je prováděna analýza výsledků kontrol, výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky projednávány. Tato oblast je rovněž hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově je kvalita řízení školy hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina školy čj. 34/31 ze dne 30. prosince 2000,
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 473/99/Z--40-00 ze dne 26. ledna 1999 s účinností od 1. ledna 1999,
- povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. b) až k) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- organizace školy k 1. září 2000 (zahajovací výkaz),
- plán práce školy na školní rok 2000/01 včetně příloh,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/00,
- výroční zpráva o hospodaření za kalendářní rok 1999,
- časově tematické plány sledovaných předmětů,
- hospitační záznamy ředitele a zástupkyně školy,
- grafické práce žáků,
- dotazníky pro rodiče žáků.

ZÁVĚR

Škola plní deklarovaný vzdělávací program. Kvalita vzdělávání podle schválených učebních plánů a osnov ve vybraných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá, rovněž řízení školy je hodnoceno jako velmi dobré.

Finanční prostředky přidělované škole ze státního rozpočtu prostřednictvím Referátu školství Okresního úřadu Opava jsou využívány efektivně a umožňují plnění vzdělávacího programu školy.

Celkově je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Slavičinský	Mgr. Jiří Slavičinský
Členové týmu	Mgr. Izabela Hobzová	Mgr. Izabela Hobzová
	Mgr. Olga Grossmannová	Mgr. Olga Grossmannová
	Mgr. Ivan Tuček	Mgr. Ivan Tuček

V Bruntále dne 10. dubna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. květen 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Rostislav Ligas	Mgr. Rostislav Ligas

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Referát školství Okresního úřadu Opava, Březinova 6, 746 01 Opava	2001-05-18	141 186/01-11142
Zřizovatel: Obec Sudice, Kostelní, 747 25 Sudice	2001-05-18	141 185/01-11142

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny